

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: Mej. M. DIJKSTRA en J. DE BRUYN - Medewerkers: J. Boetje, Mr L. A. Donker, P. Faber, Mr R. Friedman—v. d. Heide, Dr F. Grewel, F. R. de Geus, Prof. Dr G. Th. Kempe. D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr, Dr A. Querido, Mr B. v. d. Waerden, e.a. Adres Red. en Adm.: Stadhouderskade 139, A'dam-Z. Tel. 98665. Gem. Giro S 602.

„HUMANITAS” OP DE GOEDE WEG

Zaterdagmiddag 9 September 1950. Plaats van de handeling het conferentie-oord van de Woodbrookers te Bentveld. Vele „Humanitas”-leden uit het gehele land troffen elkander op dit prachtig gelegen studiecentrum, vlak onder de witte toppen van de duinen. Zij allen kwamen voor het eerste studie-weekeind dat door „Humanitas” was georganiseerd voor de medewerkers van de secties Kinderbescherming en Reclassering. Toen de voorzitter de bijeenkomst opende, kon hij een 65-tal deelnemers en deelnemers welkom heten. Elders in dit blad vindt de weetgierige lezer(es) de verslagen van de inleidingen die gehouden zijn. Er is op dit weekeind geluisterd naar de inleiders, er is met hen van gedachten gewisseld, er is in gesprekken over de plaatselijke moeilijkheden gesproken. Er zijn contacten gelegd die voor de uitbouw van ons werk van zeer grote betekenis zullen zijn.

Wat het of de hoogtepunt(en) van dit weekeind zijn geweest? De gedegen inleiding van onze vriend v. d. Waerden, het sprankelende betoog van ons ander CB-lid, dr Grewel?

Ongetwijfeld prikkelde de laatste tot nadenken, tot

discussie, hetgeen wel bleek toen hij, in de bibliotheek te midden van de deelnemers antwoorden moest op de vele vragen die hem gesteld werden. Of is het op Zondagmorgen door mr Van Veen gegeven overzicht van het werk der kinderbescherming dit hoogtepunt? Of heeft dr v. d. Grient ons de verrassing gebracht, doordat uit zijn betoog bleek, met hoeveel warme menselijkheid ook de ambtenaar de problemen van het reclasseringswerk kan belichten?

Toen wij huiswaarts keerden, wisten wij dat op deze weg moet worden voortgegaan, er zijn hier grote mogelijkheden om het inzicht van onze vrijwillige krachten te vergroten. Slechts voor een ding zullen wij zorg moeten dragen; het programma van een dergelijk weekeind is met een viertal inleidingen te overladen, voortaan zal er nog meer gelegenheid over moeten blijven voor het onderlinge contact. Want begrip voor en inzicht in de moeilijkheden die men elders heeft, kunnen er slechts toe leiden dat men gesterkt zijn eigen, soms moeilijke taak zal voortzetten. En daarom is „Humanitas” met dit werk op de goede weg.

J. d. B.

Verslag studieconferentie te Bentveld op 9 en 10 September 1950

Opening door de voorzitter mr dr J. In 't Veld

De voorzitter heette de aanwezigen hartelijk welkom en sprak zijn voldoening uit over de grote opkomst. Deze conferentie beschouwde hij als een keerpunt in de geschiedenis van Humanitas. Wij hebben grote verwachtingen gehad van de invloed die Humanitas zou gaan uitoefenen op denkbeelden inzake en de wijze van toepassing van maatschappelijke hulp. Deze verwachtingen zijn echter nog in onvoldoende mate in vervulling gegaan.

De beginmoeilijkheden zijn groter geweest dan bij de oprichting werd aangenomen. Toch is er goed werk gedaan en zijn de vooruitzichten veelbelovend.

Als wellicht spoedig de Algemene Maatregel van Bestuur inzake subsidiëring van de zorg voor voogdij-kinderen verschijnt, krijgt ook eindelijk Humanitas

op dit terrein nieuwe kansen. Met dat al zijn de secties waarop Humanitas zal moeten steunen, nog altijd niet in het leven geroepen. Het is nodig dat ze er komen en dat ze er spoedig komen en daarom is het te hopen, dat deze eerste Studie-conferentie ertoe moge leiden dat deze secties ingesteld zullen kunnen worden en het hoofdbestuur van voorlichting kunnen dienen omtrent de actuele problemen aan welke oplossing wij onze medewerking behoren te geven.

Hij eindigde zijn welkomstwoord met er aan te herinneren dat de afdeling Rotterdam er toe is overgegaan zich de belangen aan te trekken van de achtergeblevenen als de man of een kostwinner aan het gezin wordt onttrokken voor het ondergaan van een vrijheidsstraf.

Inleiding van mr B. van der Waerden over:

„Nieuwe denkbeelden over de behandeling van delinquenten”

De inleider vangt zijn uiteenzetting aan met de mededeling dat hij het Twaalfde Internationale Congres voor het Strafrecht en het Gevangeniswezen heeft bijgewoond, dat in Augustus te 's-Gravenhage is gehouden. Aan het in dit congres verhandelde zal hij de nodige aandacht schenken en daarbij nagaan welke lering wij in ons land daaruit kunnen trekken inzake kwesties van strafrecht, strafstelsel en reclassering.

Nieuws heeft het congres nu niet bepaald gebracht, maar wel heeft het de inleider getroffen hoezeer in dit gezelschap van deskundigen op dit tererin uit de gehele wereld, de persoon van de misdadiger en de mogelijkheid van zijn wederaanpassing aan het leven in de maatschappij in het middelpunt der belangstelling hebben gestaan.

Over het ten minste even belangrijke onderwerp van de bestrijding der maatschappelijke oorzaken van de misdadigheid is niet gesproken, omdat daarbij de verschillende levens- en wereldbeschouwingen in het geding komen, die vruchtbare besprekingen op internationale basis bemoeilijken. Bovendien is dit een proces van zeer lange duur.

In het congres bleek dat de tijd kennelijk voorbij is dat de misdaad zonder meer werd gezien als iets minderwaardigs, dat alleen maar neergeslagen moest worden zonder aanzien des persoons. Al wordt het misschien niet altijd duidelijk uitgesproken, ieder voelt dat de maatschappij mede-verantwoordelijk is, dat de misdadiger in zijn waarde als mens gezien moet worden, dat dus het zwaard van Justitia nooit zwaarder mag toeslaan dan voor de handhaving van de rechtsorde strikt noodzakelijk is en dat de gemeenschap de plicht heeft in en door de straf alles wat in haar vermogen ligt te doen tot heropvoeding en re-socialisering van de gestrafte.

De straf ziet men dus niet meer als een opzettelijk leed, zij is geen doel meer in zichzelf, maar een middel, dat waar mogelijk, mede in het belang van de persoon des daders moet worden aangediend.

Heel belangrijk is het te achten, dat deze gedachte nu als het ware gemeengoed is geworden bij de kopstukken in wat men de beschaafde wereld pleegt te noemen. Dat heeft natuurlijk toch een geweldige invloed op de wetgevers, de regeringen en de rechters, die het strafrecht en het strafstelsel in de verschillende landen feitelijk maken en toepassen.

Dit was het grote belang van dit congres. Spreker nam nu enkele belangrijke behandelde vraagpunten en resoluties in beschouwing en ging na wat wij in ons land als humanistische en progressieve maatschappelijke werkers hier uit kunnen leren.

* * *

Het congres was verdeeld in vier secties: wetgeving; gevangeniswezen; repressie in ruimere zin (strafstelsel, executie) en kindbescherming.

De vraagpunten in de 1e sectie waren:

1. Is een persoonsrapport vóór de veroordeling wenselijk?
2. Hoe kan de psychiatrische wetenschap in de gevangenis dienstbaar worden gemaakt zowel aan de medische behandeling van bepaalde veroordeelden

als de reclassering van de gevangenen en aan de individualisering van het regiem?

3. Welke beginselen behoren ten grondslag te liggen aan de classificatie van veroordeelden in strafinrichtingen.

Het eerste punt (het voorlichtingsrapport) is voor ons niets nieuws, integendeel, Nederland gaf het voorbeeld en thans volgt het ene land na het andere.

Voor de Angelsaksische landen, die het instituut ener jury en van de geheel lijdelijke rechter kennen, levert de invoering moeilijkheden op. Het congres heeft er nu dit op gevonden, dat de rechter kennis van zulk een rapport kan nemen na de schuldigverklaring door de jury en vóór de strafoplegging.

Bij de discussies over dit punt bepleitten Amerikaanse afgevaardigden dat het wenselijk zou zijn bij de samenstelling van dergelijke rapporten gebruik te maken van zgn. voorspellingstabellen, d.w.z. de wetenschappelijke berekening van de waarde van bepaalde aanleg- en milieu-factoren voor het toekomstige gedrag van een bepaalde delinquent. Zo is bijv. de mate van vakkennis van grote betekenis voor de misdadigheid en vooral ook voor het gevaar van recidive. Voorts de leeftijd bij de eerste aanraking met politie of justitie. De samenstelling van het gezin (pleegkind, natuurlijk kind). De geestelijke achterlijkheid. Deze en andere factoren hebben een bepaalde waarde ten aanzien van de strafmaat, van de strafbehandeling en van de prognose.

Breed-opgezette statistische onderzoeken hebben in een bepaalde Amerikaanse staat geleid tot de conclusie dat de kans op recidive 70 % groot is bij ongeschoolden, 50 % bij halfgeschoolden en 30 % voor vaklieden. Neemt men een verdachte van 20 jaar die ongeschoold is en aan de achterlijke kant, afkomstig is uit een gebroken gezin en op 16-jarige leeftijd voor het eerst met de politie in aanraking kwam. Hij heeft ongeacht het begane feit zonder ingrijpende behandeling slechts 10 % kans om te slagen in de maatschappij en buiten de gevangenis te blijven. Bij goede training in een jeugdgevangenis stijgt dit percentage echter. Als alle factoren gunstig zijn, is echter reeds bij een voorwaardelijke veroordeling de kans van slagen ongeveer 90 % en vrijheidsbeneming dus overbodig.

Op grond van zulke onderzoeken is men er in Amerika toe overgegaan tabellen op te stellen. Natuurlijk moet elk geval op zichzelf worden gezien, maar het grote belang van deze methode is dat het feit geheel op de achtergrond geraakt en slechts een van de vele symptomen voor de juiste strafbepaling wordt in plaats van de enige of voornaamste.

Het beoordelen van de verdere kansen van een veroordeelde krijgt hierdoor een wetenschappelijke basis.

Bij de behandeling van het punt: toepassing psychiatrische wetenschap, waarover men het algemeen eens was, werd er op gewezen, dat het aanbeveling verdient psychopathen en debielen afgescheiden te houden van de overige veroordeelden.

Wat de classificatie der veroordeelden en hun verdeling over verschillende inrichtingen betreft, werd medegedeeld dat de ervaring heeft geleerd, dat men daarmee niet te ver moet gaan. Ook de gewone maatschappij bestaat immers niet uit streng-geïso-

leerde groepen. 60 % uitgesproken gunstige gevallen en 40 % gewone gevallen leverden in Engeland een goede verdeling op. Het congres was het er over eens dat nodig zijn: observatie, classificatie in engere zin alsmede de verdere behandeling volgens een van te voren opgesteld plan.

* * *

De vraagpunten van de 2e sectie waren:

1. In hoeverre kunnen zgn. open-inrichtingen de klassieke gevangenissen vervangen?
2. Behandeling van gewoontemisdadigers.
3. Organisatie van de gevangenisarbeid.

Men onderscheidt in het penitentiaire stelsel 3 soorten, t.w. klassieke gestichten (maximale veiligheid), tusschen-inrichtingen (bewaking, maar arbeid buiten de muren enz.) en open gestichten (princiële afschaffing van elke afrastering, bewaking tegen ontvluchten, „erewoord“-stelsel). Verder dan 60 % open inrichtingen schijnt men toch niet te kunnen gaan. In dit opzicht zullen wij in ons land veel verder kunnen gaan dan thans het geval is.

Het systeem is trouwens ook veel goedkoper!

Wat de gewoontemisdadiger betreft, zal de persoon ook meer op de voorgrond dienen te worden geplaatst. Men moet blijven werken aan opvoeding en regeneratie en zal eens een risico moeten durven nemen.

De arbeid zal gericht moeten zijn op re-socialisering en het aanleren van vakkennis is en aangepast aan de verhoudingen in de vrije maatschappij. Werken buiten het gesticht verdient aanbeveling. Zoveel mogelijk tegen normaal loon. Dan kan de band met het achtergebleven gezin beter in stand gehouden worden. Men moet de veroordeelden hun „hobbies“ in de vrije tijd laten uitleven en de opbrengst aan henzelfde ten goede laten komen.

* * *

In de 3e sectie werden belangrijke discussies gewijd aan de **korte straffen en haar alternatieven**.

Ze zijn altijd het zorgenkind geweest van criminologen en van kenners van het strafstelsel. Uit individueel opzicht bezien, leveren ze slechts nadelen op: de angst voor het onbekende valt weg, men krijgt een stigma opgedrukt, er zijn de bekende maatschappelijke gevolgen (ontslag enz.), er is het gevaar van aanraking met verkeerde elementen, terwijl er voor heropvoeding, vakopleiding enz. geen mogelijkheid is. Vandaar een stroming in het congres die ze geheel wilde uitbannen.

De tegenstanders voerden hiertegenover aan, dat de rechters verplicht zouden worden langere straffen op te leggen en dan was men nog verder van huis.

De korte straf kan niet gemist worden (men denke bijv. aan dronken autobestuurders!), maar moet met grote omzichtigheid worden gehanteerd. Wat dan wel? Ruimere toepassing van voorwaardelijke veroordeling, geldboeten, verplichte arbeid, schadevergoeding?

Zweden kent zgn. dagboeten, waarbij het geldsbedrag groter wordt naarmate het inkomen groter is. De subsidiaire hechtenis mag niet worden toegepast voordat de rechter opnieuw gehoord is. Hij kan een soepele inning der boeten voorschrijven.

Ook is er de mogelijkheid dat de rechter eerst bij niet-betaling het aantal dagen hechtenis vaststelt.

Het volgende vraagpunt was de **regeling der voorwaardelijke invrijheidstelling**. Er werd voor gepleit dat er een speciaal regiem zal worden ingesteld voor veroordeelden die spoedig hun vrijheid zullen herkrijgen: overdag werken in naburige fabriek, meer correspondentie, bezoek etc. Het congres voelde voor een soepele en „geïndividualiseerde“ toepassing van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Men moet de voorw. invrijheidstelling niet blijven zien als een gunstverlening of beloning voor goed

gedrag, maar als een onderdeel van de strafbehandeling, als een wijze van en een stadium in de tenuitvoerlegging van de straf. De volgende vraag betrof het strafregister. Kan men het er niet buitenstellen? Het congres wilde zover niet gaan, doch wilde het slechts voor de rechter beschikbaar stellen. Schrapping van vroegere straffen als iemand zich enige jaren achtereen goed heeft gedragen, achtte men wel noodzakelijk. Inlichtingen aan particulieren moeten worden beperkt.

Ons land maakt in deze geen goede beurt. Ook niet met de afgifte van bewijzen van goed gedrag. Elke gemeente is hier in vrij.

Aan een landelijke regeling welke vele bezwaren zal kunnen ondervangen wordt gewerkt.

* * *

De 4e sectie hield zich met de kindbescherming bezig. Dit onderwerp wordt door een andere inleider behandeld. Daarom maakt spreker slechts een enkele opmerking. Het congres wenste dat de ervaringen opgedaan bij de behandeling van misdadige kinderen, dienstbaar gemaakt zouden worden aan de behandeling van volwassenen. Men had hier het oog op voorlichtingsrapporten en het reclasseringstoezicht. Doch in dit opzicht behoeft ons land weinig te leren.

Wel achtte de inleider specialisatie van de strafrechter gewenst. Met de kinderrechter is dit reeds het geval. Hij wees in dit verband op de naam die dr Muller zich als politierechter verworven heeft.

* * *

Mr Van der Waerden vatte zijn betoog in 10 conclusies samen:

1. Uitbreiding van het Voorlichtingsrapport. Verplicht stellen voor zwaardere delicten, bijv. die voor de meervoudige strafkamer komen.

2. Studies ondernemen inzake invloed van persoonlijke en maatschappelijke factoren op misdadigheid en recidive.

3. Het verbinden van observatie-centra aan alle grote inrichtingen of in bepaalde gedeelten van het land vóór verwijzing naar een speciale inrichting.

4. Meer ruimte bij het opleggen van straffen voor voorwaardelijke invrijheidstelling, waarbij met bij het Engelse Borstal-systeem (opvoeding van jeugdige misdadigers) opgedane ervaringen rekening moet worden gehouden.

5. Specialisering van de strafrechter.

6. Een speciale rechter voor de executie van straffen of een onafhankelijk college van opper-toezicht bij de plaatsing en overplaatsing van veroordeelden, voor het regiem, alsook voor voorw. invrijheidstelling, herroeping ervan enz.

7. Beperking der korte straffen. Invoering van boetedagen. Vervangende hechtenis slechts op te leggen door de rechter.

8. Landelijke regeling van de verlening van bewijzen van goed gedrag. Schrapping uit het strafregister van vroegere straffen bij gebleken goed gedrag.

9. Geen straffen t.a.v. kinderen beneden 16 jaar.

10. Differentiatie. Meer open-gestichten. Goede selectie. Modernisering van de arbeid. Betere voorbereiding van de invrijheidstelling.

* * *

Op een vraag van de voorzitter wat er met deze 10 punten gdaan zou moeten worden verklaarde de inleider dat ook z.i. de beste weg zou zijn, ze door de in te stellen sectie „Reclassering“ te laten bestuderen. Op die wijze zouden voorstellen voor verdere actie kunnen worden uitgewerkt.

Een dankbaar applaus volgde op een boeiende voordracht, naar aanleiding van welke Zondagmiddag nog enkele vragen werden gesteld.

Paedagogische diagnose als basis van de opvoeding

Verslag van de door dr F. Grewel gehouden inleiding.

Bovenstaande titel behoeft aanvulling in die zin dat niet bij elke opvoeding een paedagogische diagnose gesteld behoeft te worden, doch alleen wanneer het, zoals in de kinderbescherming, gaat om de opvoeding van moeilijke kinderen.

Onder paedagogische diagnose hebben we te verstaan, een zo volledig mogelijk en langs verschillende wegen verkregen inzicht in de aard der moeilijkheden van het kind, hun oorzaken, hun samenhang met gezinsomstandigheden, met ervaringen in het prille kinderleven enz.

In vele gevallen zal deze diagnose langs intuïtieve weg door de leek gesteld kunnen worden. In de eenvoudige gevallen immers zal de goedwillende, onbevooroordeelde en met een gezond verstand toegeruste gezinsvoogd, voorgelicht door de maatschappelijke werker, zonder hulp van de psychiater of psycholoog een inzicht kunnen krijgen in de aard en oorzaken der moeilijkheden met zijn pupil.

Toch is uiterste voorzichtigheid hier wel geboden. De ongeschoolde gezinsvoogd zal steeds in overleg moeten treden met geschoolde beroepskrachten en ook dezen zullen tijdig de hulp van deskundige specialisten als kinderpsychiater en -psycholoog moeten inroepen. Aan de hand van enkele voorbeelden uit de praktijk liet spreker zien hoe eenzelfde verschijnsel van wangedrag, geheel verschillende achtergronden kan hebben. De 12/13-jarige jongen, die een fiets wegneemt kan daarbij gedreven worden door een zeer normale behoefte aan romantiek en avontuur. De fietsendiefstal van de 16-jarige kan een symptoom zijn van een grote paedagogische verwaarlozing, maar ook van achterlijkheid.

Grote indruk op de toehoorders maakte het geval van het 10-jarig jongetje, dat een fiets wegnam uit schuldgevoel, namelijk om weg te komen uit de seksuele verleidingssituatie waarin hij door volwassenen uit zijn omgeving was gebracht.

In dit gedeelte van zijn betoog legde dr Grewel er sterk de nadruk op dat we in de kinderbescherming, zowel als in de opvoeding in het algemeen, nog te veel aandacht schenken aan het verschijnsel, bijv. de diefstal, snoeperij, de onanie enz. en te weinig aandacht hebben voor de er achter en dieper liggende oorzaken van dit wangedrag. „Niet belangrijk is wat voor moeilijkheden het kind geeft (d.w.z. in welke vorm het ze aanbiedt), maar welke moeilijkheden het heeft (dus wat er in het kind omgaat).” Een kind dat overmatig snoept kan dit doen omdat het erg verwend is geweest en nu zich zelf verwenst, of omdat het zich zelf wil troosten, vanwege een gevoel van eenzaamheid of tekortkoming, maar het kan ook snoepen omdat het een begin van suikerziekte heeft enz.

Uitvoerig heeft dr Grewel stilgestaan bij de wijze waarop de (heil)paedagogische diagnose bij wangedrag van kinderen gesteld moet worden. Het gaat hier, zoals spreker betoogde, om een intensieve en intieme samenwerking tussen kinderpsychiater, kinderpsycholoog en maatschappelijk werker, die ieder voor zich een deel van de totaliteit, waarin elk kind leeft, onderzoekt. De resultaten van dit onderzoek worden dan in een bespreking aan elkaar getoetst en als resultaat van deze bespreking de diagnose gesteld. Heel grof gesteld kan gezegd worden dat de kinderpsychiater vaststelt of het kind tot de normale of tot de abnormale kinderen behoort, terwijl de psycholoog onderzoekt op welke manier bij de normale kinderen de moeilijkheden in de aanpassing zijn

ontstaan en verlopen. De maatschappelijk werker op zijn beurt tracht na te gaan waar in het milieu van het kind belemmerende omstandigheden zich voordoen.

Is de diagnose eenmaal gesteld, dan moet de behandeling volgen, waarbij het gemis aan heilpaedagogen in ons land zich zeer doet gevoelen. Zolang deze er niet in groter getale zijn, zal de hulp van de goedwillende leek in dit werk onmisbaar zijn.

De teleurstellende ervaringen bij een onlangs ingestelde enquête vanwege het „Instituut voor preventieve geneeskunde” naar de resultaten der gezinsvoogdij, mogen geen aanmoediging worden voor de opvatting, bij de gezinsvoogdij de leek uit te schakelen. Evenmin is het de bedoeling van dr Grewel

DE PRACTIJK DER

Verslag van de door mr H. G. van Veen, secretaris van de Voogdijraad in Amsterdam, gehouden inleiding.

De justitiële kinderbescherming d.w.z. de kinderbescherming die geschiedt nadat justitiële maatregelen genomen zijn, bestaat sinds 1905, de datum waarop de Kinderwetten werden ingevoerd. Voordien geschiedde de kinderbescherming op basis van vrijwilligheid der ouders (tenzij deze gestraft waren). Het was een bezwaar dat deze vrijwillige plaatsingen van kinderen in inrichtingen als bijv. Zetten, Hoenderloo, Nederl. Mettray beëindigd moesten worden, als de ouders hun kinderen terug haalden, hetgeen vaak geschiedde als deze een leeftijd hadden bereikt dat ze konden meeverdienen. Het heeft lange jaren geduurd, eer de wetgever gehoor gaf aan de aandring het verwaarloosde kind tegen zijn, hun plichten verzakende ouders, te beschermen. De bepalingen, waarin de aantasting der ouderlijke macht is vastgelegd, vinden we in het civiel- of burgerrechtelijke gedeelte der kinderwetten.

Behalve ten aanzien van het verwaarloosde kind werd er ook ten aanzien van het delinquente kind aandring op de regering uitgeoefend om de wijze waarop de berechting van kinderen geschiedde, te herzien. Vóór 1905 was ook in dit opzicht de toestand in ons land onbevredigend. Niet alleen dat de wet toestond, dat kinderen tot gevangenisstraf werden veroordeeld, er waren ook rechters die van deze mogelijkheid gebruik maakten. Een vonnis van omstreeks 1880 waarbij een zeer jeugdig kind tot enkele jaren gevangenisstraf werd veroordeeld, wekte veel deining. In Amsterdam werd in 1896 Pro Juventute opgericht met het doel de rechterlijke macht voor te lichten omtrent jeugdige delinquenten en toezicht op hen uit te oefenen. In het strafrechtelijk gedeelte der Kinderwetten van 1905 vinden we de bepalingen die het zich crimineel misdragende kind een eigen strafstelsel toekennen.

Is de onderscheiding tussen verwaarloosde en criminele kinderen in de Kinderwetten van 1905 terug te leiden tot historisch gegroeide opvattingen, ook wat betreft de organisatie der kinderbescherming hebben de Kinderwetten de lijn der geschiedenis doorgetrokken. De zorg voor het verwaarloosde kind werd geheel, de zorg voor het criminele kind grotendeels in handen der particuliere organisaties gelegd. Zelfs was dit het geval met de voorlichting in kinderstrafzaken, die aan Pro Juventute werd opgedragen. In tegenstelling met vele andere landen (o.a. de Scandinavische) waar de kinderbescherming berust bij de overheid (gemeente) is zij in Nederland in handen van het particulier initiatief en het Rijk (Ministerie

geweest zijn hoorders af te houden van het werk der gezinsvoogdij. „Het is mijn bedoeling geweest”, aldus spreker, „om aan de hand van een aantal voorbeelden te schetsen hoe moeilijk het werk is, tevens om u een beetje bang te maken en om u voorzichtig te doen zijn, opdat u dit werk benadert met de instelling: „ik weet er niets van”. Zijn waarschuwing aan het adres van afdelings-besturen om, wanneer zij dit werk van gezinsvoogdij gaan aanpakken, zich eerst te verzekeren van de medewerking van vaklieden en deskundigen, behoeft na het voorafgaande geen nadere toelichting. „Alleen dan zal het werk van Humanitas tot een hoger niveau kunnen groeien, dan dat der verenigingen, die zich thans reeds op dit gebied bewegen”.

DER BESCHERMING

van Justitie). Aan de gemeentelijke overheid is in de Kinderwetten geen taak toegedacht.

De mogelijkheden die de Kinderwetten voor de bescherming van verwaarloosde kinderen bieden, zijn: de ontzetting uit en de ontheffing van de ouderlijke macht. De ontzetting is oneervol (de ontzette ouder heeft geen kiesrecht meer), de ontheffing draagt niet het karakter van schande. Zij drukt uit dat de ouders onmachtig zijn hun kind op te voeden. De ontheffing kan volgens de kinderwetten van 1905 dan ook slechts op verzoek der ouders geschieden. Na de ontheffing of ontzetting wordt de voogdij opgedragen aan een voogdijvereniging of een particulier, slechts zolang terugkeer naar de ouders niet in het belang der kinderen is. Herstel der ouders kan dus altijd plaats vinden. Adoptie kent onze wetgeving niet.

Wat de zorg voor de criminele jeugd betreft, maakten de kinderwetten een einde aan de mogelijkheid kinderen tot gevangenisstraf te veroordelen. Daarvoor in de plaats kwamen maatregelen als: de terbeschikkingstelling van de regering en straffen als opzending naar de tuchtschool.

De kinderwetten van 1905 zijn in 1922 herzien en uitgebreid. Ingevoerd werd de ondertoezichtstelling (gezinsvoogdij) terwijl de kinderrechtster zijn intrede deed in de kinderbescherming. Eensdeels kwam hier tot uiting dat men niet alle heil meer verwachtte van de onttrekking uit het ouderlijk gezin (via ontheffing of terbeschikkingstelling, maar meer het accent wilde leggen op opvoeding van het gehele gezin met hulp van de gezinsvoogd; anderzijds blijkt uit de komst van de kinderrechtster de behoefte aan gespecialiseerde rechters voor de behandeling van kinderzaken.

De leiding van de gezinsvoogdij berust bij de kinderrechtster; zijn medewerkers (gezinsvoogden) zijn particulieren die bereid zijn hun medemens met raad en daad ter zijde te staan en daartoe geschiktheid bezitten. De gezinsvoogd interesseert zich niet alleen voor zijn pupil, maar voor het gehele gezin. Met de ouders, op wier medewerking hij is aangewezen, tracht hij een goede verstandhouding te bewaren. Komt hij met hen in conflict over de opvoeding van zijn pupil, dan stelt hij zich in verbinding met de kinderrechtster, die hij regelmatig in zijn rapporten van de gang van zaken op de hoogte heeft gehouden. De kinderrechtster beslist dan wat gebeuren gaat. Meent de gezinsvoogd dat zijn positie in het gezin onhoudbaar is geworden, dan kan hij ontslag vragen en kan de kinderrechtster het toezicht aan een ander overdragen. Mogelijk dat de aftredende gezinsvoogd bij een ander geval meer succes heeft. Het gaat hier om een tussenmenselijke relatie, waarbij soms onbewuste gevoelens sym- of antipathie een rol kunnen spelen.

Is in principe de gezinsvoogdij alleen bedoeld voor kinderen die in hun eigen gezin blijven, desondanks kan de kinderrechtster een tijdelijk verblijf van het kind buiten het eigen gezin gelasten, hetzij om het kind goed te leren kennen (observatie), hetzij om een oplossing te vinden voor grote spanningen in het gezin (plaatsing in open tehuis of in een pleeggezin). Is een langdurige heropvoeding gewenst, dan dient dit in principe langs de weg van ontzetting of ontheffing te geschieden, waarbij sinds 1948 de mogelijkheid is geopend ouders die zich niet vrijwillig laten ontheffen, tot deze maatregel te dwingen.

De gezinsvoogdij is tot grote bloei gekomen in Nederland. De organisatie echter behoeft dringend verbetering. De gezinsvoogdij dient aantrekkelijk gemaakt te worden, opdat meer mensen dit werk op zich willen nemen. De selectie der gezinsvoogden dient beter tot haar recht te komen, evenals hun scholing. Ook in zijn werk met gezin en pupil behoeft de gezinsvoogd meer leiding. Thans wordt hij na zijn benoeming vaak te veel aan zijn lot overgelaten. Al deze redenen hebben er toe geleid dat de resultaten der gezinsvoogdij onvoldoende worden genoemd.

Het karakter der kinderbescherming is in de loop van een halve eeuw gewijzigd. Thans staat het onderzoek naar de beste mogelijkheden voor het kind op de voorgrond, een onderzoek, dat zich niet alleen uitstrekt naar de milieu-omstandigheden, maar ook naar de persoonlijke omstandigheden van het kind. Zo wordt bijv. voor elk kind dat aan de Amsterdamse voogdijraad wordt toevertrouwd een psychologisch of psychiatrisch onderzoek ingesteld. Dit is een grote vooruitgang als men bedenkt dat anders voogdijverenigingen kinderen zouden toegewezen krijgen, van wie men in de bijgevoegde rapporten vrijwel niets vermeld ziet, zodat het bestuur niet weet wat men met het kind beginnen moet.

Meer dan in vroegen jaren het geval was, is men in de kinderbescherming er op uit het contact tussen kind en gezin te bewaren, waarbij sterk het bezwaar naar voren treedt dat bij ontzetting der ouders, alles aan het kind en niets aan het gezin gedaan wordt. De noodzaak om aan verheffing der ouders te werken, treedt des te sterker naar voren, aangezien gebleken is dat vele aan de ouders onttrokken kinderen later toch weer naar het ouderlijk huis terugkeren. Meer en meer wordt dus de kinderbescherming voor de noodzaak gesteld de gezinszorg ter hand te nemen.

In de nabespreking had mr. Van Veen o.a. nog gelegenheid nader in te gaan op het feit dat in verschillende gemeenten de Gemeentelijke Instellingen voor Maatschappelijk Hulpbetoon optreden als voogdijvereniging. Dit vindt zijn oorzaak enerzijds in de wijze van subsidiëring door het ministerie van Justitie, waardoor voogdijverenigingen aangewezen waren subsidie te vragen aan de gemeente, en bij verschillende van deze gemeenten daardoor de neiging ontstond zelf de voogdijen te gaan aanvaarden, anderzijds vindt het zijn oorzaak in het feit dat tijdens de afgelopen oorlog vele voogdijverenigingen geen pupillen meer konden of wilden aan nemen en enkele voogdijraden gebruik maakten van de gelegenheid de gemeente in te schakelen. Deze regeling is dan echter in strijd met de geest der kinderwetten, spreker geeft dan ook de voorkeur aan de regeling zoals die bijv. in Amsterdam bestaat, waarbij door de gemeente subsidie wordt gegeven alleen voor afwijkende voogdijpupillen.

Noot van de redactie.

Het verslag van de inleiding gehouden door dr. v. d. Grient wordt wegens plaatsgebrek in het Novembernummer opgenomen.

GEZINSVERZORGING IN AMSTERDAM

Gezinsverzorging staat in de naoorlogse jaren in het middelpunt van de belangstelling en terecht ons inziens.

Ook voor de oorlog had het vraagstuk, het vervangen van de huisvrouw indien deze door ziekte haar taak in het gezin niet kon vervullen de aandacht in de vorm van huisverzorging, waarbij dan de hulp verleend werd en wordt voor de zuiver technische huishoudelijke taak van de vrouw des huizes.

Waar het gezin de kleinste, maar ook de meest natuurlijke gemeenschap is die wij in onze samenleving kennen en de ervaringen daar beleefd van de allergrootste betekenis zijn voor de wijze waarop onze samenleving functioneert en het gezinsleven in en door de oorlog sterk heeft geleden is het begrijpelijk dat men reeds in de oorlog is gaan bezinnen op maatregelen om deze moeilijkheden op te vangen.

Wij behoeven in dit verband de naam van Volksherstel maar te noemen, welke instelling ook op het terrein van de gezinsverzorging baanbrekend werk heeft verricht.

Het zijn echter niet alleen de oorlogsgevolgen welke een sterke stimulans vormden om aan het begrip huisverzorging een nieuwe inhoud te geven en om te vormen tot gezinsverzorging. Ware dit wel het geval dan zou de huidige opvatting op dit terrein van tijdelijke aard zijn en alleen dienen om de oorlogsgevolgen op te vangen en terug te vallen op het oude systeem van huisverzorging, dat eerstens goedkoper en tweedens gemakkelijker is.

Het is de economische, en hierbij vooral de technische, ontwikkeling welke zowel op het politieke als op het culturele leven doorwerkt, die reeds lang de aandacht gevestigd heeft op de geleidelijke verstoring van het normale gezinsleven, als gevolg van deze factoren.

De oorlogsgevolgen en in het bijzonder de maatregelen van de bezetter hebben dit proces verhaast en een acute situatie doen ontstaan, die tot een direct ingrijpen dwong. Men heeft zich gelukkig niet beperkt tot het projecteren van maatregelen van incidentele aard, maar deze ingesteld ook op de toekomst en een reeds lang bestaande ontwikkeling in positieve zin om te buigen.

Het doel dat werd nagestreefd met de oprichting van Volksherstel, het creëren van een algemene organisatie voor het maatschappelijk werk is niet bereikt. Dit is begrijpelijk omdat algemeen wordt aanvaard dat maatschappelijk werk moet geschieden op bases van een levensovertuiging. De, historisch volkomen verklaarbare, in het buiten-kerkelijke deel van de bevolking bestaande opvattingen over maatschappelijk werk, zijn oorzaak dat hier een grote achterstand is in te halen. Door de oprichting van Humanitas is in deze heersende mening wel een bres geschoten, maar er zal aan de ontplooiing van Humanitas hard gewerkt moeten worden om deze bres tot een doorbraak te maken. Want dit buitenkerkelijk volksdeel zal zich moeten realiseren dat verantwoordelijkheid voor de medemens in nood ook door haar aanvaard moet worden in het belang van haar zelf en dat van de samenleving in het algemeen. Maatschappelijk werk kost geld, veel geld, ook al steunt de overheid hierbij.

Onze verantwoordelijkheid voor en onze offerbereidheid aan onze medemens in nood is natuurlijk niets minder dan in de andere kringen van de bevolking, alleen wij zijn nog maar pas begonnen en beschikken

daarom nog niet over de nodige fondsen voor dit werk.

Wat de ontwikkeling van de gezinsverzorging in Amsterdam betreft wijkt deze in zoverre van die in andere plaatsen af dat hier door Volksherstel ook op dit terrein grote activiteit is ontwikkeld en een eigen instituut tot opleiding van gezinsverzorgsters is opgericht.

Waar de doelstelling bij het oprichten van Volksherstel, te komen tot een algemene organisatie voor maatschappelijk werk, niet bereikt kon worden is men landelijk tot liquidatie over gegaan. Ook in Amsterdam is men daarmede doende, maar niet door het opheffen van de door Volksherstel gecreëerde instellingen maar door het zelfstandig maken daarvan voor zover deze levensvatbaar zijn.

Zo is dit ook met de gezinsverzorging het geval, in het begin van dit jaar is de stichting „Instituut Gezinszorg en gezinsverzorging” in het leven geroepen, waarin de afdeling Amsterdam van Humanitas met twee bestuurders vertegenwoordigd is.

In gezamenlijk overleg is nu besloten ook de afdeling van Humanitas daadwerkelijk in te schakelen bij dit werk van het Instituut, gezinsverzorging kan nu ook bij Humanitas aangevraagd worden.

Maar hiermede zijn wij natuurlijk niet klaar, afgezien van de financiële kant van de zaak zullen nu uit de kringen waarvoor Humanitas werkt ook meisjes en vrouwen bereid gevonden moeten worden dit mooie beroep van gezinsverzorgster te gaan uitoefenen.

Met nadruk spreken wij van dit mooie beroep, omdat het feit, dat deze meisjes en vrouwen hun arbeid verrichten ten bate van de medemens in nood, grote persoonlijke voldoening geeft. De schat van ervaringen die bij de uitoefening van dit beroep wordt opgedaan is van de grootste betekenis bij de vorming van de persoonlijkheid en voor het latere leven van groot belang voor de meisjes zelf. Er zijn niet veel beroepen in de maatschappij waarvan men het zelfde kan zeggen.

Nu is het natuurlijk niet zo dat men met het zich beschikbaar stellen voor dit beroep ook meteen gezinsverzorgster is, hiervoor is een opleiding nodig, bestaande uit een half jaar theoretische lessen gevolgd door een jaar practijk, waarna na gebleken geschiktheid een diploma verstrekt wordt. Het theoretische deel kan intern, in een internaat, maar ook extern gevolgd worden. De te verwerken leerstof is niet alleen van belang voor het mooie beroep van gezinsverzorgster maar ook voor de leerlingen zelf en sluit aan bij een behoorlijk gevolgd lager onderwijs. Indien de opleiding extern gevolgd wordt is een periode van zes weken op een Volkshogeschool noodzakelijk. De betaling van de kosten aan deze opleiding verbonden, worden geregeld in overleg met de leerlingen.

Wij geloven dat de aanpak van dit werk door onze afdeling van groot belang is en dat hiermede de betekenis van Humanitas als organisatie voor het maatschappelijk werk onder de buitenkerkelijken is gestegen. Ook als argument bij de propaganda om te komen tot een uitbreiding van het ledental is het van belang.

Maar niet minder vertrouwen wij er op, dat nu ook Humanitas zowel bij de uitvoering van de gezinsverzorging als bij de opleiding van gezinsverzorgster is betrokken, er uit onze kring meer meisjes dan tot nu het geval geweest is, zich tot dit beroep aangetrokken gevoelen. Laten deze eens gaan praten met de directrice van het Internaat tot Opleiding van Gezinsverzorgsters, het adres is Van Eeghenstraat 66, zij zal gaarne alle gewenste inlichtingen verschaffen en u met raad en daad van dienst zijn.

P. de Br.

Op propaganda

Allang was het in de pen en maanden geleden hadden wij afspraken gemaakt. Ik zou naar Zeeland gaan om met onze volijverige propagandiste en lid van het Centraal Bestuur, mej. Kloeve Korn, te trachten het aantal afdelingen uit te breiden.

Weet u waar Zierikzee ligt en weet u hoe daar te komen? Ik wist het niet maar ik heb het onderzocht. Naar Goes per trein, per bus verder en dan per boot de Ooster-Schelde over en eindelijk kom je in Zierikzee.

Op Zaterdag kwamen wij daar bijeen. Ze waren er: Uit Burgh, uit Haemstede, uit Brouwershaven, uit Zierikzee en hoe alle andere plaatsen op het eiland Schouwen-Duiveland mogen heten. Oh nee, het was geen massavergadering maar het zegt toch wel iets, dat men uit deze verafgelegen dorpen met dit ontzettend slechte weer was gekomen om een vergadering van „Humanitas” bij te wonen.

Ik mocht er spreken. We hadden een geanimeerde gedachtenwisseling met vertegenwoordigers van de Hervormde gezinsverzorging en het gelukte daar de streekafdeling Schouwen-Duiveland op te richten. Een voorlopig bestuur werd gevormd; ik maakte met hen kennis en ik ben er van overtuigd, dat wij ook in dit moeilijke gebied nuttige arbeid zullen kunnen verrichten.

Vanuit Zierikzee togen mej. Kloeve Korn en ik weer naar Goes, waar des avonds een vergadering werd gehouden. Een correspondentschap was daar al gevestigd en na mijn inleiding kon geconstateerd worden, dat het correspondentschap Goes was verheven tot afdeling.

Van Goes naar Middelburg en, misschien is het voor u niet geheel nieuw, toen wij heel laat in Middelburg aankwamen, regende het niet, maar het goot.

Wij gingen naar St Laurens, waar ik mocht logeren in de gastvrije woning van mevrouw Boason—Koopman. Hoe het er was? Ach, laat ik alleen dit zeggen: Wie zich zelf heeft opgelegd om te vermageren, moet dáár niet gaan logeren. De gastvrijheid en vriendelijkheid zijn er groot en de zorg is zo voortreffelijk, dat je zondigt tegen al je voornemens in.

Zondagsmorgens hadden wij daar nog een bijeenkomst met de vertegenwoordigers van de afdelingen Middelbrug, Goes en Vlissingen. Het was een geanimeerd gesprek en wij hebben plannen opgemaakt om over enige tijd het werk in Zeeland verder uit te breiden en zo mogelijk Zeeuwsch-Vlaanderen te veroveren. Het regende des morgens toen ik opstond, het regende des avonds toen ik in Amsterdam aankwam, maar al gaat het ook dit hele jaar door plenzin, wij keren naar Zeeland terug om daar de voortreffelijke propaganda-arbeid van mej. Kloeve Korn te ondersteunen en er voor te zorgen, dat „Humanitas” in Zeeland een net van een afdelingen krijgt.

P. C. F.

Gewest Friesland

In de week van 25 September t.m. 30 September 1950 is mejuffrouw Dijkstra in onze provincie geweest ten einde na te gaan of het inderdaad mogelijk zou zijn het werk van „Humanitas” te kunnen uitbreiden, juist ook in ons gewest.

Mij viel daarbij het grote voorrecht te beurt onze directrice te mogen vergezellen. De plaatsen die wij bezochten waren Sneek, Franeker en Oosterwolde, terwijl mevrouw Van Oostrum-De Boer Heerenveen en Bergum mede bezocht.

De voorbereidende werkzaamheden hebben een

vlot verloop gehad en tijdens de kleine kern-bijeenkomsten in bovengenoemde plaatsen bleek duidelijk, dat men ten volle overtuigd was van de noodzakelijkheid, dat naast een organisatie voor de R.K. en Prot. Chr. gezindten, het andere volksdeel toch ook diende te beschikken over een goed functionerend orgaan voor maatschappelijk werk op humanistische grondslag.

Mej. Dijkstra behandelde op zeer duidelijke en overtuigende wijze de doelstellingen en werkwijze van „Humanitas”, terwijl een enkel praktijkgeval door mij werd aangehaald en mevrouw Van Oostrum, dank zij haar grotere ervaring, met nog waardevollere feiten en gegevens te voorschijn kwam.

Bijzonder gunstig verliep de bijeenkomst te Oosterwolde, waar al dadelijk vele belangstellenden bijeen waren om over te gaan tot het oprichten van een afdeling, die wij van deze plaats af recht hartelijk welkom heten in ons midden. Laten de andere bezochte plaatsen in Friesland hieraan een voorbeeld nemen en trachten het ook zover te krijgen.

De maatschappelijke nood is groot, juist ook voor die mensen, die zich nergens kunnen vervoegen met hun moeilijkheden, narigheden e.d. Laat „Humanitas” de vraagbaak voor velen worden. Een hecht samenstel van afdelingen in ons gewest kan bijdragen tot een nog grotere uitbouw van ons werk. Vijf jaren „Humanitas” liggen achter ons, vijf vruchtbare jaren in het verschiet. Dat Friesland zijn taak versta en dat de grotere bijeenkomsten, zoals die afgesproken en besproken werden, zullen leiden tot intensieve afdelingen, die volkomen passen in het kader van het grote geheel. De tijden zijn zwaar, maar veel zwaarder nog de tijden voor hen die in maatschappelijke nood verkeren of dreigen te verkeren. „Humanitas” is bereid hen de helpende hand te bieden, maar kan dat niet zonder de onmisbare hulp van de medewerkers en belangstellenden in de bezochte plaatsen en steden. Het startschot is gegeven! Nu wachten op het daadwerkelijke resultaat!

C. P. de Vos

In memoriam

Zeer schokkend was het bericht, dat onze beste vriend A. van der Marel, voorzitter van onze afdeling Woerden, op 14 September jl. was overleden.

Wij wisten het, onze jonge vriend was ziek en wij vreesden wel, dat deze ziekte van langdurige aard zou kunnen zijn, doch wij hadden niet gedacht, dat wij hem zo spoedig moesten missen.

Bij mijn afscheid kreeg ik van mijn vriend Van der Marel nog een buitengewoon hartelijke brief en telefonisch hebben wij toen nog samen gesproken over „Humanitas”. Hij was een beste kerel, hij had een uitstekend verstand en zijn belangstelling was veelzijdig.

Voor onze afdeling Woerden is het een groot verlies hem als voorzitter te moeten missen. „Humanitas” verliest in hem een trouwe vriend en een goede propagandist.

Onze gedachten gaan uit naar zijn jonge vrouw en de drie jonge kinderen. Zij missen hun man en vader en wij weten, dat dit gemis zeer groot zal zijn.

Wij blijven ons Van der Marel herinneren als de man, die hij was: Trouw, eerlijk, vriendelijk en met grote belangstelling.

Komende uit een heel ander milieu, kende hij de noden der arbeiders en zijn warm hart noodzaakte hem de strijd voor een ieder, die in nood verkeerde, mee te voeren en te helpen waar zulks mogelijk was.

P. C. FABER

Groei

„Humanitas” groeit, over het tweede kwartaal werden weer ruim 150 nieuwe leden genoteerd. Het resultaat van het derde kwartaal zien wij met spanning tegemoet, wij hopen dat de kwartaalstaten spoedig ingevuld op het Centraal Bureau terug zullen zijn. Ook het aantal afdelingen neemt toe. We konden verwelkomen Tilburg en Zaltbommel, Goes en Schouwen en Duiveland en in het hoge noorden Oosterwolde. De afdelingen 's-Hertogenbosch en Eindhoven werden tot nieuw leven gebracht, de afdeling Heerlerheide (mijnstreek) groeide met ca 35 leden. Voorbereidingen van nieuwe afdelingen zijn gaande in Breda, Gouda, Nijmegen, Deventer, Franeker, Sneek en Heerenveen. Met onze zwakkere afdelingen werd en wordt contact opgenomen. Het gewestelijke werk komt tot ontplooiing, de gewesten Friesland, Overijsel, Noord-Holland en Zuid-Holland functionneren reeds, ook Utrecht heeft te kennen gegeven aan het werk te willen gaan. Zeeland hoewel daar nog niet veel afdelingen zijn heeft een gewestelijk bestuur gevormd, Gelderland zal spoedig volgen. Ook in Groningen en Drente zullen de zaken worden aangepakt. Indien Breda als afdeling tot stand komt zal in Brabant een gewestelijk bestuur worden gevormd. De vorming van landelijke besturen der verschillende secties zal in November as. zijn beslag krijgen.

Zo wordt steentje voor steentje gebouwd, in November zullen de afdelingen de instructies voor de grote propaganda-actie in huis krijgen. Ons doel? Neen, we verklappen nog niets, wij willen een mooi rond cijfer als ledental per 31 December as. bereiken.

U doet toch allen mee? Afsproken.

J. d. B.

Afdeling Leeuwarden

Reeds geruime tijd voelde het Bestuur van de afdeling Leeuwarden van „Humanitas” dat de lokaliteit, waar spreekuur gehouden werd, helemaal niet meer aan de eisen voldeed. De mensen moesten vaak lang wachten in een onverwarmde ruimte, wat, gezien het grote bezoek van het laatste jaar, eenvoudig niet meer kon. Bovendien was het geheel gehorig, wat aan het vertrouwelijk karakter niet ten goede kwam.

Er werd dus uitgekeken naar een andere gelegenheid. Op een advertentie kwamen wel aanbiedingen — maar te duur. Tot eindelijk een advertentie in een plaatselijk blad verscheen en dat was net wat we zouden moeten hebben. Voor ons was het, zoals het was, niet te gebruiken. Het was er nogal vuil en uitgewoond.

Een schilder, waar we in moeilijke tijden nogal wat voor gedaan hadden, is er 14 dagen lang al zijn vrije tijd in bezig geweest met behangen en schilderen.

Twee dames, ook al weer cliënten, zijn de één 2, de andere 1 middag met ons aan het schoonmaken geweest. Het geheel is keurig netjes aangekleed en nu bezitten we 3 gescheiden kamers achter elkaar. 1 Spreekkamer, 1 tussenkamer en 1 wachtkamer. Van meeluisteren is geen sprake meer en spreek- en wachtkamer zijn verwarmd.

Het spreekt haast wel vanzelf, dat waar het betrekken van ons nieuwe bureau zo wat net samenviel met ons eerste lustrum, we dit feit niet ongemerkt voorbij mochten laten gaan. Drie avonden hebben we er aan besteed. De eerste avond met genodigden, die best

slaagde en waar van veel sympathie werd blijk gegeven. Niet minder geslaagd was de ledenvergadering op de tweede avond. De derde avond was weer voor genodigden en vormde wel het hoogtepunt.

Een prachtige propaganda voor „Humanitas”. En nu verder: Werk in overvloed, maar te weinig financiën. Dus meer leden, meer busjes, meer donaties. We zullen ons best doen.

Op het ogenblik zijn we zo gelukkig een maatschappelijk werker te hebben. We kunnen er ook beslist niet meer buiten. In haar korte herdenkingsspeech op deze avonden kon de voorzitter mededelen, dat in de afgelopen vijf jaren contact was geweest met plm. 800 gezinnen, dat „Humanitas” vertegenwoordigd was in vele organisaties en stichtingen. Vele leden en medewerkers werken als gezinsvoogd en gezinsvoogdes. Anderen werken op het terrein van de algemene maatschappelijke zorg... Met de sectie „Reclassering” is een begin gemaakt.

Er is een Algemene Stichting Gezinszorg, die bloeit en waarin „Humanitas” vertegenwoordigd is.

Verskillende ouden van dagen worden geregeld bezocht en bijgestaan in moeilijkheden.

In deze vijf jaren heeft „Humanitas” zich aarzelend en tastend een weg gebaad en haar plaats gevonden in het Leeuwarder Gemeenschapsleven.

Moge het in de komende 5 jaren uitgroeien tot een stevig centrum van maatschappelijk werk op humanistische grondslag.

F. v. O.

PERSBERICHT

Een foto in de kranten: Hulpeloos zit een schreiend kind te midden van de puinhopen in een stukgeschoten stad. Altijd weer is het kind, de opgroeiende jeugd, het betreurenswaardige slachtoffer van iedere oorlog.

Ook het grote kinderleed van de laatste wereldoorlog is nog niet overwonnen. In het brandpunt van de naoorlogse strijd — Berlijn — groeit een jeugd op te midden van puin en bunkers. In West-Duitsland is er de grote nood van de duizenden vluchtelingen, die de nieuwe dictatuur in de Oostelijke zone ontvluchten.

Tijdens de Berlijnse blokkade had de Commissie tot Plaatsing van buitenlandse kinderen uit de Partij van de Arbeid, N.V.V. en „Humanitas” kinderen uit Berlijn naar Nederland willen laten komen. Door allerlei moeilijkheden kon dit plan ter elfder ure niet worden uitgevoerd. Vijfhonderd noodlijdende kinderen die gereed stonden om drie wintermaanden uit bunkers en kampen weg te gaan, moesten achterblijven.

De bovengenoemde commissie heeft daarin niet berust en haar pogingen voortgezet om de belofte aan de Duitse zusterorganisaties gestand te doen.

Dit is thans gelukt. De officiële regelingen zijn getroffen en de vereiste toestemmingen verkregen. Uit Berlijn en het door grote werkloosheid getroffen industriegebied bij Braunschweig, zullen begin November 500 kinderen naar ons land kunnen komen.

Wie deze zo bitter noodzakelijke internationale kinderhulp metterdaad wil steunen door voor drie maanden een kind van 6—13 jaar op te nemen en te verzorgen, kan zich wenden tot het secretariaat der commissie. Adres: Vereniging „Humanitas”, Stadhouderskade 139, Amsterdam-Z.